

Signalizačná správa ÚKSÚP

Fúzavka cesnaková (*Suillia lurida*) je európsky druh hmyzieho škodcu, ktorý má jednu generáciu počas roka. Škodca sa nachádza na celom území Európy. Poškodenie môžeme sledovať na skorých výsadbách cibuľovej zeleniny (cesnak, cibuľa, pór) na jar. Charakteristickými príznakmi sú vädnutie, žltnutie, deformácie, skrúcanie a odumieranie listov. Napadnuté cibuľové rastliny nemusia vytvárať cibule a mávajú zakrpatený vzrast. Dospelý jedinec je hnedožltý s dĺžkou okolo 8 mm. Jeho telo je pokryté chlpkami. Krídla majú sivohnedé sfarbenie s dvoma priečnymi tmavohnedými pásikmi. Činnosťou bielych valcovitých lariev, ktoré sa zavrávajú do rastlín, vznikajú chodbičky. Dorastajú do veľkosti 8-11 mm. Následne larvy zaliezajú do pôdy, kde prebieha kuklenie. Kukla škodcu je hnedej farby a meria približne 7 mm. Prezimovať dokáže v štádiu dospelého jedinca. V rámci ochranných opatrení odporúčame zakrytie hostiteľských rastlín prostredníctvom siete (netkanými textíliami). Konkrétne siete by sa mali umiestniť na cesnak čím skôr na jar, už počas prvých snežných dní alebo zvýšených teplôt nad 5-7 °C. Pri jarných cibuľových rastlinách ich môžeme umiestniť aj trochu neskôr v závislosti od vývoja hostiteľských rastlín. Chemická ochrana sa vykonáva po oteplení nad 10 °C. Práve v tom období začína nálet dospelých jedincov na hostiteľské rastliny. V rámci chemickej ochrany môžeme využiť nasledujúce povolené prípravky/insekticídy na ochranu rastlín s účinnou látkou lambda-cyhalothrin – Karathe Zeon 5CS, Ninja Zeon 5 CS, Vaztak Pro a Sentinel, ktoré sú dostupné pre profesionálneho používateľa. V malospotrebitel'skom balení (MB), vhodné pre záhradkárov, sú dostupné Karate Zeon 5 CS (aj vo veľkobalení) a Samuraj (iba v malobalení).

Kučeravosť broskýň spôsobuje mikroskopická huba *Taphrina deformans*. Zaznamenať jej výskyt možno v oblastiach pestovania broskýň, marhúľ, nektáriniek či sliviek. Na Slovensku dokáže zapríčiniť poškodenie predovšetkým v nížinných oblastiach. Hubové ochorenie sa prejaví na listoch, kvetoch, pukoch, výhonkoch, ale aj plodoch. Pozitívne podmienky na šírenie vytvára vlhké počasie. Ďalej šíreniu pomáhajú aj dlhotrvajúce chladné a daždivé dni počas jari s teplotným rozmedzím okolo 7-10°C. Práve zreteľný vplyv majú zrážky v období pučania priamo do rozvíjajúcich sa púčikov. Na jar sa vyskytuje až niekoľko infekčných cyklov, až dokým sa teplota neustáli nad 25°C. Prvotné príznaky sa objavujú až po vypučaní listov z infikovaných púčikov. Na mladých listoch sa objavujú charakteristické žlté až červavé oblasti, ktoré postupne hrubnú a list sa tým krúti. Infikované hostiteľské listy môžu predčasne opadávať alebo zostanú prichytené na strome, kde pozorujeme vädnutie a stmavnutie. Typickým príznakom je tiež biely povlak spór na listoch. Na konci patogenézy sú listy jasne kučeravé a vyznačujú sa pľuzgierovitým vzhľadom. Na plodoch pri pokročilej infekcii bývajú pozorované nepravidelné lézie. V rámci ochranných opatrení sa odporúča pestovanie odolnejších odrôd a odstránenie infikovaných hostiteľských listov a výhonkov počas jarného obdobia. Môže to pomôcť znížiť intenzitu hubového ochorenia. Každoročne sa vykonáva preventívna chemická ochrana, pričom sa odporúča vyčkať na dlhšie bezmrazové obdobie. Najúčinnjším ochranným opatrením je korektne načasovaný postrek. Vykonať by sa mal v období nalievania sa púčikov. Ide o krátky čas, ktorý sa pokladá pre účinnosť ako rozhodujúci. Potrebné je sledovať túto fenofázu a vykonať ošetrovanie v správnom čase! To spadá do obdobia tesne pred jarným rozpukom púčikov – v klimatických podmienkach Slovenska je to zväčša od začiatku marca do prvej tretiny apríla v chladnejších oblastiach, v tomto roku v najteplejších oblastiach už od poslednej dekády februára. Na chemickú ochranu sú povolené nasledujúce

prípravky/fungicídy na ochranu rastlín - Airone SC, Badge WG, Coprantol Duo (copper hydroxide a copper oxychloride); Alcoban, Bolster Flex, Delan 700 WDG, Dynamo (dithianon), Merpan 80 WDG (captan) a Syllit 544 SC (dodine). Všetky spomenuté prípravky sú určené pre profesionálneho používateľa. Fungicídy Cuproxat SC (tribasic copper sulfate) a Champion 50 WG (copper hydroxide) sú dostupné na použitie aj v MB. Meďnaté prípravky možno použiť iba v období pučania, na rozvinuté listy ich použiť nemožno.

Charakteristické príznaky kučeravosti na listoch (Zdroj – EPPO)

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
3.3.2025